

Eesti austraalia karjakoerte kasutusala

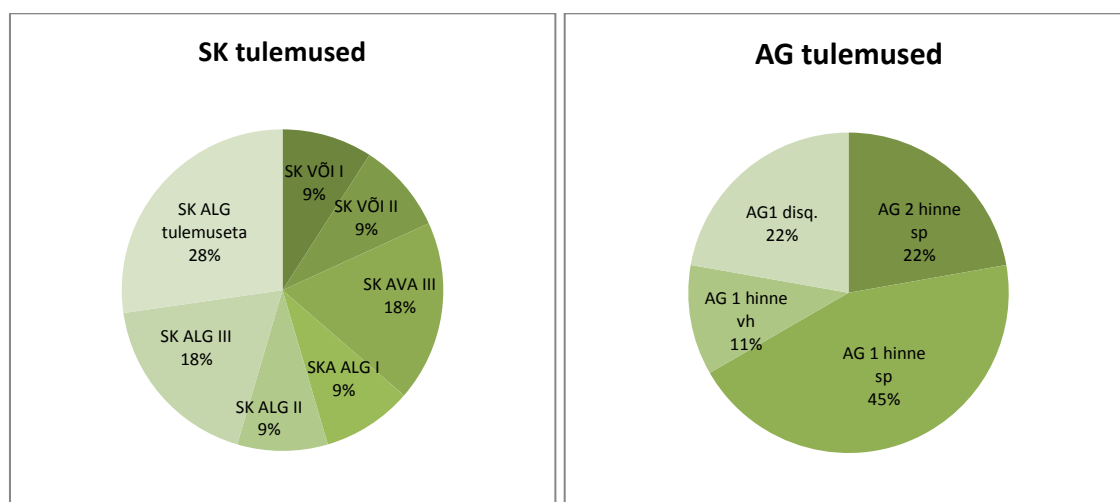
KARJATAMINE, KOERASPORDI ALAD JA TESTID

Siiani on üle maailma suudetud säilitada ühte tüüpi austraalia karjakoera ning tõus ei esine näituseliini *versus* tööliini koeri.

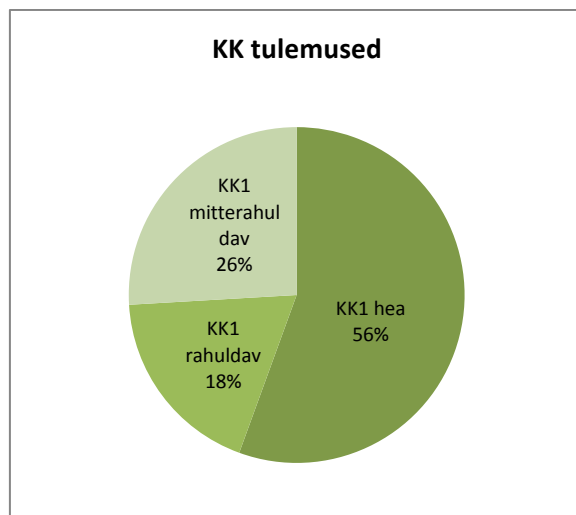
Kuigi enamus austraalia karjakoeri on Eestis perelemmikud, harrastatakse vähese osaga neist ka sporti (10% koertest on osalenud võistlustel SK, KK või AG võistlustel), käiakse näitustel (40% koertest on saanud näitusetulemuse) ning umbkaudu 25% kogu populatsioonist on tööl karjas.

Eestis on karjatamiskoolitused lammastega toimunud Jaani talus Pärnumaal alates 2007 aastast ja nendest on osa võtnud aastate jooksul 16 austraalia karjakoera. Esimene veistega toimunud karjatamisinfopäev toimus Saaremaal 2013 aasta oktoobris. Sellest võttis osa 13 austraalia karjakoera.

Eestis harrastatakse austraalia karjakoeraga koerasporti suhteliselt vähe, levinumad spordialad austraalia karjakoeraga harrastamiseks on sõnakuulelikkuse koolitus (SK) ja agility (AG). SK võistlustel on kokku osalenud 11 austraalia karjakoera (7% Eesti austraalia karjakoertest). Ametliku tulemuse SKs on saanud neist 8 koera ja 3 koera on jäänud tulemuseta. Ametlikest tulemustest on 4 koera saanud oma parima tulemuse algklassist, 2 avaklassist ja 2 võitjakklassist. AG võistlustel ja eksamil on kokku osalenud 9 austraalia karjakoera (5% Eesti austraalia karjakoertest), 7 koera võistlevad AG1 ja 2 koera AG2 klassis. Tulemuse on saanud 6 koera.

Eestis on austraalia karjakoerad osalenud veel kuulekuskoolituse (KK) võistlustel ja pääste eksamil ning 8 % koertest on käinud iseloomutestil (luonnetesti). KK võistlustel on kokku osalenud 5 austraalia karjakoera (3,1% Eesti austraalia karjakoertest). Ametliku tulemuse KKs on saanud neist 4 koera ja 1 koer on jäänud tulemuseta. Kõik saadud tulemused on KK1 klassist. Üks austraalia karjakoer on sooritanud ka päästekoerte sobivuseksami RH-E ja päästekoerte maa-ala otsingu eksami RH-FL A.

Eestis on BH testil (ühiskonnakõlbulikkuse test) osalenud 3 austraalia karjakoera, neist kahe koera tulemuseks on „sooritatud“. Eestis elavatest ja siin sündinud austraalia karjakoertest on Soomes sooritatud iseloomutest 9 koeral ja Eestis sooritatud iseloomutest 6 koeral.

Eesti austraalia karjakoerte Soomes toimunud iseloomutestide tulemused osade kaupa

Osad	-3	-2	-1	1	2	3	Kokku
Tegutsemisvõime	0%	0%	44%	44%	12%	0%	100 %
Reaktsiooniteravus	0%	11%	0%	67%	0%	22%	100 %
Kaitsmissoov	0%	0%	45%	22%	0%	33%	100 %
Võitlustahe	0%	0%	22%	0%	56%	22%	100 %
Närvikava	0%	0%	11%	89%	0%	0%	100 %
Temperament	0%	0%	0%	11%	56%	33%	100 %
Iseloomutugevus	0%	0%	0%	89%	0%	11%	100 %
Ligipääsetavus	0%	0%	0%	0%	44%	56%	100 %
Paugukindlus		kartlik	tundlik	erutuv	kogenematu	kindel	
		22%	0%	0%	33%	45%	100 %

Eesti austraalia karjakoera keskmine tulemus Soomes toimunud iseloomutestidel osade kaupa

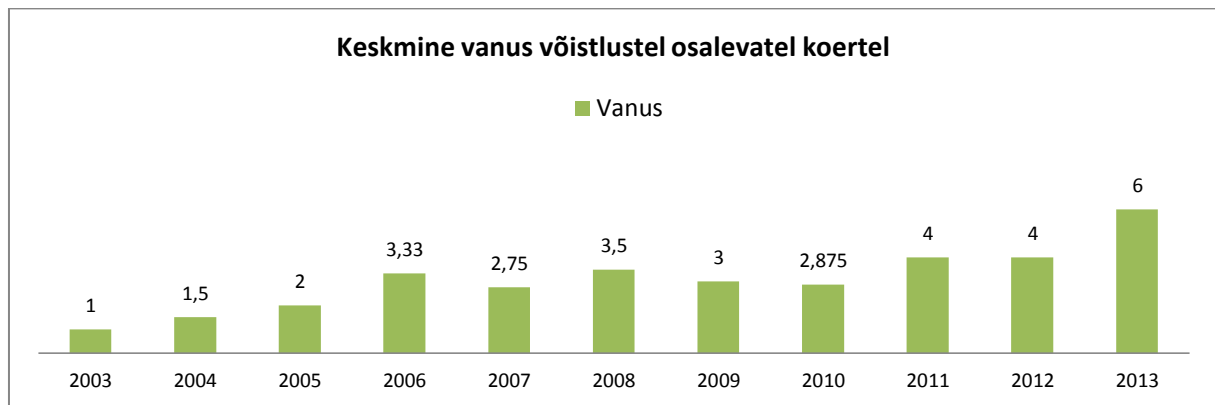
- Tegutsemisvõime: mõõdukas
- Reaktsiooniteravus: piisav ilma jätkuva ründesoovita
- Kaitsmissoov: puuduv
- Võitlustahe: mõõdukas
- Närvikava: pisut rahutu
- Temperament: suhteliselt vilgas
- Iseloomutugevus: natuke pehme
- Ligipääsetavus: heatahtlik, ligipääsetav, aval
- Paugukindlus: paugukindel

Eestis austraalia karjakoertega IPOt harrastatud ei ole. Samuti ei ole harrastatud Eestis frisbee't, flyball'i ja koeratantsu. Enamasti piirduvad austraalia karjakoera omanikud koos koeraga koertekoolis käimisega ning algtasemel sõnakuulelikkuse ja agility harrastamisega, kas ainult trennides või siis mitteametlikes klassides ja võistlustel. Koertekoolis on käinud 26% koertest (46 austraalia karjakoera 180 Eestisse toodud või siin sündinud koertest).

Eesti austraalia karjakoerte osalemine koeraspordi võistlustel, eksamitel ja testidel

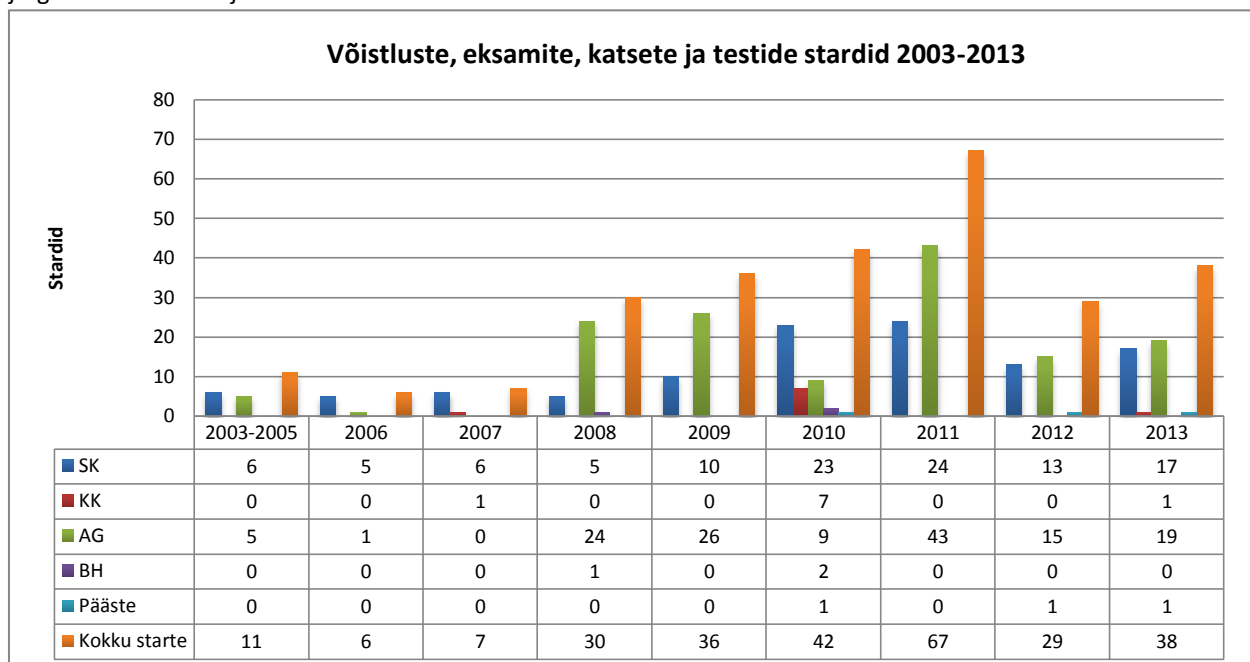
Kõige enam austraalia karjakoeri osales koeraspordi võistlustel 2010 aastal, kui 8 austraalia karjakoera võttis osa SK, KK, AG võistlustest/eksamitest ning BH testist ja päästekoera sobivuseksamist. 2011 aastal toimus kõige rohkem starte - SKs 24 starti ja AGs 43 starti. Neis osales 6 koera.

Aastatel 2003-2005 on osalenud koerte keskmine vanus olnud 1-2 aastat. Samamoodi on keskmine vanus olnud madalam 2007 aastal 2,75 aastat ja 2010 aastal 2,875 aastat, kui võistelma asusid 2006, 2007, 2008 aastatel sündinud noored koerad. Aastatel 2011-2013 on keskmine koera vanus olnud kõrgeim - 4 kuni 6 aastat. Sel perioodil on võistelma tulnud ainult üks uus 2010 aastal sündinud noor koer. Kaudselt võib põhjus peituda selles, et 2006-2008 aastatel sündis Eestis 38 kutsikat ja aastatel 2009-2011 sündis peaaegu poole vähem kutsikaid - 20 kutsikat.

Kokku on Eestis erinevatel spordialadel osalenud 16 austraalia karjakoera. Suures enamuses on osalenud koerad koerajuhi ainukesed austraalia karjakoerad, ainult kaks koeraomanikku on võistelnud 2 austraalia karjakoeraga.

Perioodil 2003-2005 startis kokku 11 korral 5 koera. 3 koera võistlesid SK ALG klassis II ja III järguga ning üks järguta. AG 1 klassis jäid kõik osalenud 3 koera tulemuseta.

Perioodil 2006-2010 startis kokku 121 korral 13 koera. 2006, 2007 aastal võisteldi SK ALG klassides edasi, saades II – III järkusid. AG 1 klassis sai seal võistev koer ka tulemusena. 1 koer sai ka KK1 tulemusena. 2008 aastal

võisteldi edasi SK ALG klassis ning esimene koer jõudis I järguni. AGs võistles esimene austraalia karjakoer juba AG 2 klassis. 2009 aastal võistles juba üks koera SK AVA klassis järguta. 2010 võistles esimene koer SK VÕI klassis järguta. SK AVA klassis said 2010 aastal I järke juba 3 koera. SK ALG klassis võistles 2 koera, üks I järgu ja teine järguta. 4 koerast, kes osalesid KK võistlustel/eksamitel, said 3 koera KK1 tulemuse. Kaks koera sooritasid BH testi ja üks neist ka päästekoera sobivuseksami.

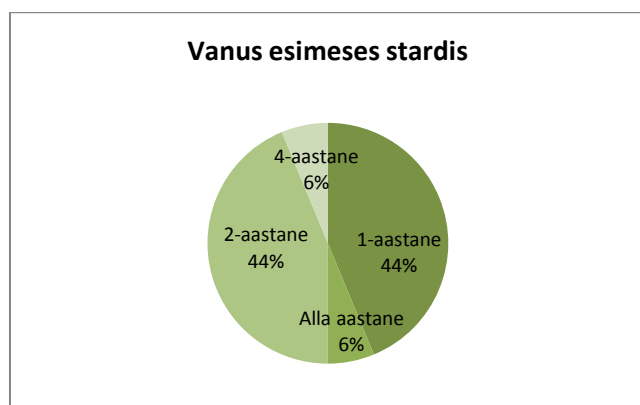
Perioodil 2011-2013 startis 134 korral 8 koera. 2011 aastal võistlesid 2 koera SK VÕI klassis I ja II järguga, teised SK ALG klassis. Aglilitys said kõik AG1 ja AG2 klassis osalenud koerad tulemuse kirja. 2012 aastal võisteldi SK VÕI, SK ALG ja AG 1 ning AG2 klassides edasi. Üks koer sooritas pääste maa-alaotsingu eksami. 2013 aastal võisteldi SK VÕI, SK AVA ja SK ALG klassides ning üks koer võistles AG 1 klassis.

Koerte osalemine võistlustel/eksamitel ja testidel aastate kaupa*

Koer	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Cossaks Zeld Power								SK ALG	SK VÕI KK1 RH E BH	SK VÕI AG2	SK VÕI AG2 RH-FL A	SK VÕI KK1 RH-FL B
Inglisilm Greta Nuuskurnina								AG1	SK AVA AG1 BH	SK VÕI AG1	SK VÕI AG1	SK VÕI AG1
Inglisilm Eskimo Made In Blue								AG 1	KK1	SK ALG AG1	SK ALG	
Karjapeni Aussie		SK ALG	SK ALG	SK ALG AG1	SK ALG	SK ALG	SK ALG	SK ALG				SK ALG
Karjapeni Belladonna				AG1								
Karjapeni Bond			SK ALG		SK ALG							
Karjapeni Fast And Furious											SK ALG	SK ALG
Karjapeni Emmeliine									KK 1			
Koerustükk Red Angel						SK ALG	SK ALG AG1 BH	SK AVA AG1	SK AVA AG1			
Koerustükk Red Dingo Indie									SK ALG	SK ALG	SK ALG	SK AVA
Koerustükk Red Jimmy						KK 1						
Ridiradiralla							AG 2	AG2				
Ribessita The Story of Brisbane Lady				AG1	AG1	SK ALG						
Ribessita Blue Rami Eduard									KK1			
Romeo				SK ALG								
Wallaroo Jinn Qui-Gong							SK ALG		SK ALG AG1	AG1		

*Rohelisega märgitud koera eluiga ja selle sees võistlusperiood.

Esimesele võistlusele/eksamile minnakse enamasti 1-aastase (44%) või 2-aastase (44%) koeraga.

Austraalia karjakoerad koeraspordi tulemustega*

1. Cossaks Zelda Power SK VÕI I 280,5p KK1 hea 80p AG2 suurepärane, BH, RH-FL A võrratu 286p, RH-E hea 166p
2. Inglisilm Greta Nuuskurnina SK VÕI II 253p AG1 suurepärane, BH
3. Inglisilm Eskimo Made In Blue SK ALGII 156p KK1 hea 86p AG1 suurepärane
4. Karjapeni Aussie SK ALG I 175p, AG1 disq.
5. Karjapeni Belladonna AG1 disq.
6. Karjapeni Bond SK ALG III 116p
7. Karjapeni Fast And Furious SK ALG III 137p
8. Karjapeni Emmeliine KK mitterahuldav 66p
9. Koerustükk Red Angel SK AVA III 123p AG1 suurepärane
10. Koerustükk Red Dingo Indie SK AVA III 109p
11. Koerustükk Red Jimmy KK1 hea 107,5p
12. Ridiradiralla AG2 suurepärane
13. Ribessita The Story of Brisbane Lady SK disq. AG1 väga hea
14. Ribessita Blue Rami Eduard KK1 rahuldav 79p
15. Romeo SK ALG tulemuseta
16. Wallaroo Jinn Qui-Gong SK ALG tulemuseta, AG1 suurepärane

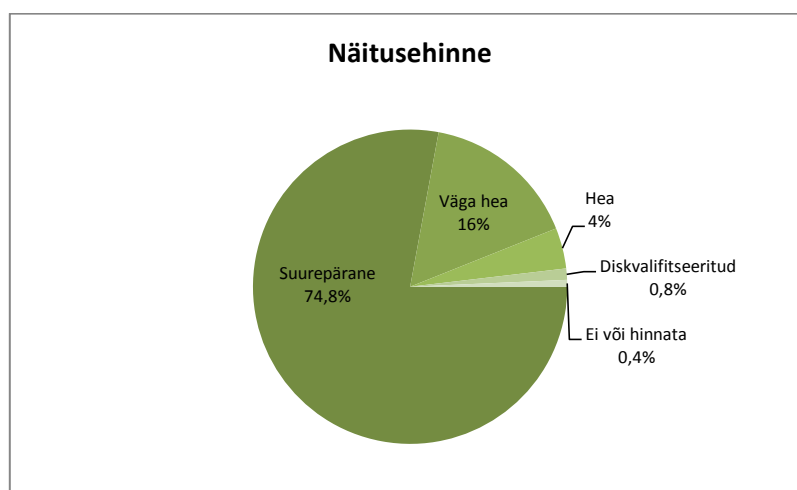
*Märgitud koera parimad tulemused spordialal

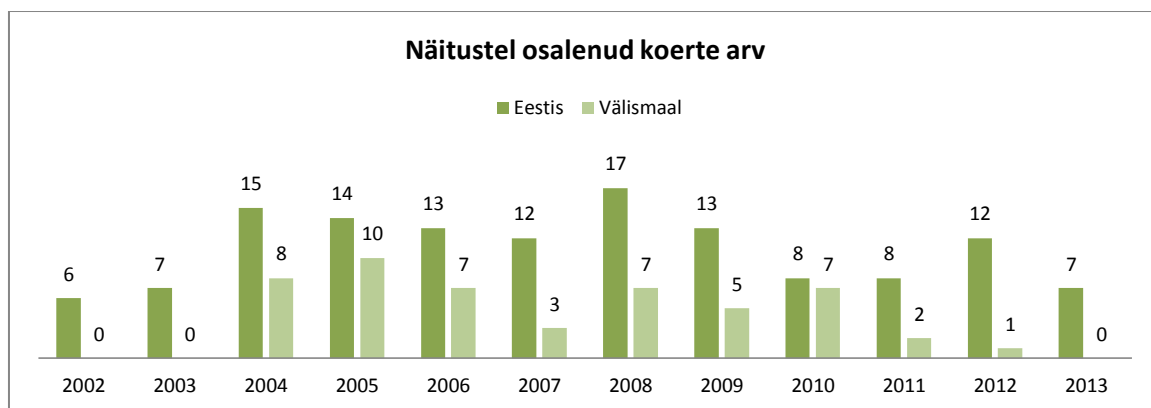
KOERTENÄITUSED

Arvestusest on välja jäetud beebikutsika- ja kutsikaklassis osalenute ning välismaal elavate Eestist eksporditud koerte tulemused.

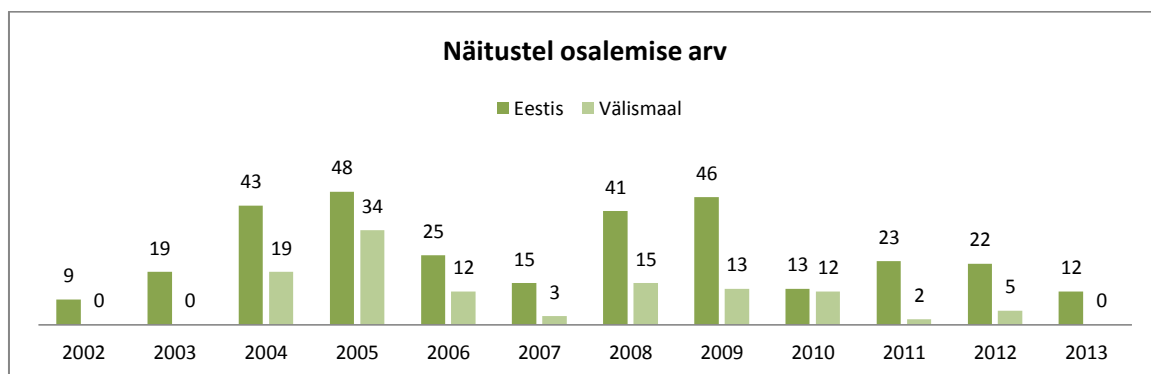
Eestis on näitustel osalenud üle 60 Eesti austraalia karjakoera, mis on umbkaudu 40% kõikidest Eestis sündinud ja Eestisse toodud austraalia karjakoertest. Eesti välimikutšempioni tiitel on omistatud 28 koerale, 3 koera on saanud ainult eesti juuniortšempioni tiitli ja 1 koeral on ainult eesti veterantšempioni tiitel. Austraalia karjakoeri kellel on lisaks Eestist pärit tšempionitiitlitele ka teiste riikide tšempionitiitleid on 17.

Suures enamuses (umbkaudu 85 %) on näitustel osalenud koerte kõige parem näitusehinne olnud „suurepärane“. 2002-2013 aastatel on koerad näitustel osalenud 431 korda, 335 korda on saadud hinne „suurepärane“, 69 korral on hinne olnud „väga hea“, 18 korral on hinne olnud „hea“, 4 korda „ei või hinnata“ ja 5 korral on koer näitustel „diskvalifitseeritud“.

Kõige arvukamalt on koeri olnud esindatud näitustel 2004, 2005 ja 2008 aastal, osalemisagedus on olnud kõrgeim 2004, 2005 ja 2009 aastal.

Tulemused pärinevad EKL arhiivis olnud näitusekataloogidest ja koeraomanike teatatud tulemustest välismaa näitustel.